

SAKSFREMLEGG

Møter i Osloregionens faggrupper 24.08.22

Saksansvarlig: Eva Næss Karlsen, sekretariatet for Osloregionen

BER OM INNSPILL TIL HØRINGSSVAR NOU 2022-6 Nett i tide – om utvikling av strømnettet -

SAKSFREMSTILLING

Strømnnettutvalget ble opprettet i juni 2021 og avga sin utredning til Olje- og energidepartementet 14. juni 2022. Utvalget har særlig vurdere tre overordnede temaer:

- Tiltak for å redusere tiden det tar å utvikle og konsesjonsbehandle nye nettanlegg.
- Prinsipper for å ivareta en samfunnsøkonomisk utvikling av strømnettet i en tid med stor usikkerhet om forbruksutviklingen.
- Mulige forbedringer i systemet med tilknytningsplikt.

Olje- og energidepartementet har sendt Strømnnettutvalgets utredning NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømnettet» på høring, med høringsfrist 30.09.2022.

I figuren nedenfor, hentet fra NOU-en (kapittel 2) er en oppsummering av de viktigste anbefalingene fra utvalget.

Boks 2.1 De viktigste anbefalingene

Utvalgets anbefalinger for å løse utfordringene med ledetid, usikkerhet og lite standardisert tilknytningsprosess henger sammen, og flere av tiltakene vil ha virkning på flere, eller alle, utfordringene.

Et viktig eksempel på dette er digitalisering. I dag bærer mye av arbeidet og prosessene som foregår både hos nettselskap og konsesjonsmyndigheter preg av manglende digitalisering. Omlegging, strukturering og digitalisering av informasjonsutveksling i arbeidet med tilknytningsprosess, kraftsystemutredninger, konsesjonsbehandling mv. vil kunne bidra til å løse de tre hovedproblemstillingene som ligger i utvalgets mandat.

For å *redusere tidsbruken* i nettutviklingen er det flere anbefalinger i tillegg til digitalisering og forbedring i tilknytningsprosessen som er viktig. Dette er omtalt i kapittel 2.5.2 og gjelder særlig:

- Innføring av frister og framdriftsplaner
- Bedre og tidligere involvering og utredninger, og mer parallelle prosesser
- Bedre forarbeid og forbedring av søknader gir grunnlag for mer bruk av «fast track» for mindre saker
- Bruk av betingede anleggskonsesjoner
- Økte ressurser til konsesjonsmyndighetene.

For å ivareta en *samfunnsøkonomisk utvikling* av nettet i en tid med stor usikkerhet er det flere anbefalinger som er viktige. Dette er omtalt i kapittel 2.5.3 og gjelder særlig:

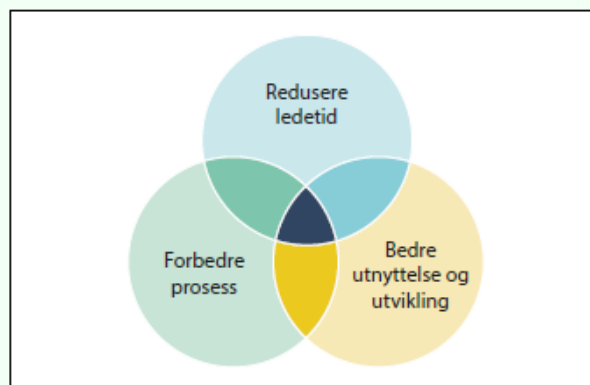
- Bedre prissignaler for eksisterende nett gjennom innføring av abonnert effekt i regional- og transmisjonsnett¹
- Bedre prissignaler for nye nettinvesteringer gjennom tidligere forpliktende tilbud om anleggsbidrag
- At nettselskapene gis kostnadsdekning for tidlig utredning
- Bedre utnyttelse av dagens nett gjennom vurdering av driftspolicy, tilknytning med vilkår,

digital samhandlingsevne, energieffektivisering og bedre utnyttelse av fleksibilitetsressurser

- Utarbeidelse av en sektorveileder for samfunnsøkonomisk analyse av nettanlegg

For å *forbedre tilknytningsprosessen* er det flere anbefalinger som er viktige. Dette er omtalt i kapittel 2.5.4 og gjelder særlig:

- Mer standardisert tilknytningsprosess, bedre informasjon til aktører og kart over ledig kapasitet
- Kriterier for vurdering av driftsmessig for-svarlig og operasjonalisering av tilknytning med vilkår²
- Tydeliggjøring av kriterier for tildeling av kapasitet basert på objektive og ikke-diskriminerende kriterier
- Økt tilsyn med nettselskapenes etterlevelse av tilknytningsplikten
- Innføring av utvidet tilknytningsplikt for utvalgte anleggskonsesjonærer



Figur 2.1 Tiltak for å løse oppgavene i mandatet henger sammen

¹ For kunder som reserverer kapasitet i eksisterende nett kan dette forstås som en løpende reserveringsavgift.

² Tilknytning av nytt forbruk med vilkår om utkobling eller reduksjon i forsyningen.

Tema fra NOU 2022:6 som er mest relevant for kommuner og fylkeskommuner

Kommuner og fylkeskommuner og deres rolle er omtalt flere steder ut utredningen. Nedenfor er det listet opp aktuelle tema og henvisninger til omtale i utredningen. Det bør vurderes om det skal gis innspill eller kommentarer til disse punktene i Osloregionens høringsvar. Ber om innspill/synspunkter på dette fra Osloregionens administrative grupper innen 6. september.

Kommunenes og fylkeskommunenes rolle i utbygging av strømmettet er spesielt beskrevet og knyttet til følgende:

- Planmyndighet, herunder gjennomføring av egne planprosesser, planmyndighet etter Plan- og bygningsloven.
- Oppfølging i medhold av *Statlige planretningslinjer for klima-, og energiplanlegging og klimatilpasning*, med følgende formål: "Kommunene, fylkeskommunene og staten skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning)."
- Samfunnsutvikler, inkludert næringsutvikling, for eksempel vertskap for grønn industri/etablering av grønne industritomter.
- Kraftsystemutredninger gjennomføres av nettselskapene. Kommuner og fylkeskommuner blir involvert i arbeidet. NOU-en uttrykker ønske om at lokale og regionale myndigheter skal engasjere seg mer i arbeidet med kraftsystemutredninger og at det bør være bedre koordinering mellom nettutvikling og lokale og regionale planprosesser.
- Kommunene er høringsinstans ifm konsesjonssaker, Miljø-, transport- og anleggsplaner (MTA-planer)
- I NOU-en side 77 står følgende: *"I tillegg til innspill om regionale områdeplaner, omtalt i kapittel 5.7.3, har utvalget fått flere innspill om at planprosessene i kommuner og fylkeskommuner bør samkjøres bedre med planprosessene hos nettselskapene. Det er både spilt inn ønsker om at lokale og regionale myndigheter skal engasjere seg mer i arbeidet med regionale kraftsystemutredninger, og forslag om at fylkeskommunene kan ta et utvidet ansvar for samordning av infrastruktur til også å omfatte utvikling av strømmettet."*
- I NOU-en side 140 står følgende: *"Det er kommunene som er planmyndighet og behandler nyetableringer av industri, boligområder mv. etter plan- og bygningsloven. Det er dermed mer krevende å koordinere nettutviklingen med forbruk, enn med kraftproduksjon. Dette kan bidra til ulik tidsbruk for nettanlegg og forbruksanlegg."*
- I NOU-en side 159 står følgende: *"Innspill fra nettselskap og andre: Kommunene bør, som planmyndighet, tidlig tas inn i dialogen rundt utbyggingsområder og nettkapasitet for å redusere kostnader og tidsforsinkelser. Kommuner og nettselskaper bør veilede kundene til tilrettelagte utbyggingsområder med nettkapasitet."*
- I NOU-en side 168 står følgende: *13.4 Tidlig involvering og grundig forarbeid*
 - Mange har spilt inn at tidlig involvering av berørte interesser, som kommuner, fylkeskommuner, andre regionale og statlige myndigheter, grunneiere og sivilsamfunn er viktig for å oppnå gode og effektive prosesser.

- *Det er ingen krav i lovverket om tidlig dialog og tidlige utredninger av antatte virkninger, men det er heller ingenting som hindrer slike tiltak. Noen av innspillene peker på at kommunene bør involveres i arealplanleggingen så tidlig som mulig, slik at det ikke senere i prosessen oppstår konflikter med kommunale arealplaner som kunne ha vært unngått.*
- *Ved å ha tidlig dialog, foreta utredninger og diskutere alternativer med berørte kommuner, grunneiere og andre, vil det bli lettere for søker å utarbeide gode løsninger i konsesjonssøknaden.*
- *I NOU-en side 169 står følgende: Utvalget mener at kommunene bør informeres av nettselskapene om saker som berører dem, før de mottar saken på høring fra konsesjonsmyndighetene. Utvalget anbefaler at nettselskapene ser sine planer opp mot kommunenes arealplaner så tidlig som mulig, og vurderer eventuelle tilpasninger før konsesjonssøknad sendes.*
- *I NOU-en side 177 står følgende: S 177: 13.6 Mer effektive prosesser*
 - *Her har utvalget samlet vurderingene av innspill til hvordan dagens prosesser kan gjennomføres raskere ved å innføre tiltak som retter seg både mot nettselskaper og myndighetene. I det følgende vurderes parallelle prosesser, tidsfrister, betinget anleggskonsesjon, kablingspolitikken, eventuelle endringer i vedtaksmyndigheten samt ansvarsfordelingen mellom konsesjonsmyndighet og kommune og/eller miljømyndighet.*
- *I NOU-en side 186 står følgende: S 186: 13.6.6 Overlate deler av ansvaret for behandlingen til kommunene eller miljømyndighetene*
 - *Utvalget har mottatt flere innspill på at kommunene, som har ansvaret for å behandle annen arealbruk etter plan- og bygningsloven, også burde ha ansvaret for arealbruken for nettanlegg. Dette begrunnes blant annet med at det gir forutsigbare prosesser som er like for alle arealinngrep.*
 - *Utvalget anbefaler ikke overlate ansvaret til kommunene.*

Innspill på hovedmomenter i høringssvar.

Et eventuelt høringssvar fra Osloregionen legges frem til behandling i styremøte 23. september. Osloregionens sekretariat ber om innspill på høringsmomenter, blant annet kommentarer på punktene listet opp ovenfor, eventuelt andre kommentarer. Innspill til høringssvar sendes til fagsjef Eva Næss Karlsen innen 6. september.